

Zajímavosti – hřbitov v Letonicích

Hřbitov je místo pietní až posvátné. Ten v Letonicích se od středověku rozprostírá vedle kostela svatého Mikuláše, který je zmiňován již v roce 1235. Jeho barokní podobu mu vtiskl v 90. letech 17. století dvorní stavitel rodu Kouniců Domenico Martinelli, italský barokní stavitel a kněz. V letošním roce byla dokončena oprava jeho fasády a obnova původních barev. Kostel je důstojnou dominantou obce a součástí místa, kam jsou již po několik staletí pohřbíváni naši předkové.

Původní hřbitov se rozprostíral na mnohem menší ploše a hrobová místa těsně přiléhala k chrámovým zdím. V roce 1703 byla v rámci úpravy hřbitova a okolí kostela postavena podpurná zeď a původní přístupové schodiště. Velké změny se dostalo místu posledního odpočinku v roce 1903. Jak je zapsáno ve školní kronice, *“dosavadní hřbitov kolem kostela byl malý a nedostačoval, rozhodl se obecní výbor jej rozšířit na stranu jižní, kdež byl prázdný pozemek obecní. Práce byly provedeny s opravou starého hřbitova a rovněž byla vystavěna kostnice. Nově upravený hřbitov vysvětil dne 9. června veledůstojný pan čestný kanovník a děkan slavkovský Josef Svoboda. Slavnostní řeč před svěcením měl důst. pán Dr. Stojan, zemský a říšský poslanec, farář z Dražovic.”* Z této doby se vžilo pro část hřbitova od hlavní brány a přístupové cesty ke kostelu směrem k “hřbitovnímu kříži” z roku 1885, který sem byl přemístěn, označení “nový hřbitov”.

Další významná stavební úprava následovala v roce 1946. *“Byly postaveny nové schody ke kostelu a opěrná zeď od cesty z divokého kamene a schody z kamene umělého. Schody jsou vždy tři a odpočinek 3 m široké až po vchod na hřbitov je celkem 37 schodů, bohužel velmi nepohodlných. (To se projevovalo zvláště při nesení rakve při pohřbech). Dalších pak 24 schodů jež vedou od bývalého vchodu na hřbitov nutno uznati za velmi pohodlné. Bývalá hřbitovní brána, jež zůstala od nových schodů vlevo, na níž je umístěn umíráček, má být upravena v kapli.”* To se uskutečnilo v následujícím roce 1947.

V současné době, po zbudování asfaltové přístupové cesty z ulice U Zbrojnice a z ulice Úvoz a parkoviště u hřbitovní brány, jsou tyto komunikace využívány více než schodiště. V souvislosti se hřbitovem je třeba se zmínit o košaté lípě, která zdobí panoráma kostela již více než 160 let a je prohlášena za památný strom.

Hřbitov v Letonicích patří k majetku ŘK farnosti a je spravován obcí, která zde provozuje veřejné pohřebiště. Jeho údržbě a obnově je věnována náležitá pozornost a postupně jsou realizovány udržovací a rekonstrukční práce. Spolu s opravou jižní části hřbitovní zdi se opravy dočkala i márnice. Značného pokroku dosáhl i její interiér, ve kterém bylo v letošním roce zřízeno sociální zařízení. Hřbitov, včetně všech sakrálních staveb, se rozkládá na ploše 3177 m². V nočních hodinách je částečně osvětlen.

Na veřejném pohřebišti je evidováno 311 hrobových míst. Užívání 297 míst je upraveno Smlouvou o pronájmu hrobového místa. V oblasti pohřebiště se nachází 165 jednohrobů a 63 dvojhrobů, 31 hrobů urnových, celkem 248 pomníků. Dále jeden hrob kněží, kteří v minulosti působili v naší obci, jeden vojenský hrob ruských vojáků padlých v II. sv. válce a místo uložení ostatků ze zrušených dětských hrobů.

Hřbitovy jsou mnohdy poslední připomínkou lidských životů, většina z nich už je však anonymní a nedohledatelná. Zánikem a obnovou pomníků dochází k odstraňování jmen a foto dříve zesnulých, např. zcela zmizely vojenské fotografie v RU uniformách padlých příbuzných a občanů z I. světové války. Někdy je vzpomínka na zesnulé předky zachována pouze formou iniciál nebo fotografie na novém pomníku. Jak jsem někde četl, *“staří zemřelí ustupují mladým zemřelým”*. O tom, že si vážíme zesnulých předků svědčí modernizace a obnova pomníků a hrobů. Starých betonových a terasových náhrobků lze vidět na celém hřbitově velmi málo a jejich majitelé většinou připravují výměnu za mramorové provedení. Poslední železný pomník byl péčí obce renovován a umístěn vedle kostela jako památka hřbitovní architektury.

Pravděpodobně nejstarší či jeden z nejstarších udržovaných hrobů, opatřených fotem zesnulého, je hrob Františky Moudré (1910 – 1938), na stejném náhrobku je vzpomínka na Františka Bárka, nar. 1883, padlého na italské frontě v I. světové válce. Nejstarší upomínka na konkrétní osobu je připomenutí prvního kněze v Letonicích P. Antonína Horského, narozeného v roce 1797. Působil ve zdejší farnosti jako kaplan od roku 1851 do svého úmrtí v roce 1852.

Na pomnících je jmenovitě uvedeno 798 pohřbených osob, z toho 729 s fotografií, v 69 případech je uvedeno pouze jméno a příjmení, popř. foto bez označení. Na 6 hrobových místech je nově zbudován pomník bez jmen zesnulých.

Různých příjmení je uvedeno 146, křestních jmen pak 84.

Počet příjmení	Počet zemřelých	Jméno muži	Jméno ženy
Rotrekl 19	37	František 75	Marie 78
Zourek 19	50	Jan 64	Františka 30
Lokaj 15	42	Josef 54	Anna 27
Hála 14	25	Antonín 31	Ludmila 24
Lefner 14	27	Karel 22	Anežka 17
Kachlík 13	34	Jaroslav 20	Božena 15
Pospíšil 12	28	Stanislav 17	Růžena 13
Hanák 9	19	Alois 16	Josefa 10
Křivánek 9	20	Miroslav 13	Emilie 7
		Václav 10	Jarmila 7

Pořadí nejčastějších příjmení a jmen je následující:

Není překvapivé, že nejčastějším příjmením je Rotrekl a Zourek, vyskytuje se na každém 16.hrobě a nositelem tohoto jména byl cca každý 18.zemřelý. Z mužských jmen má největší zastoupení František, Jan a Josef. Z ženských jmen je vůbec nejčetnější Marie, s odstupem Františka a Anna. Modernější jména se pochopitelně vyskytují v menší míře. Rovněž lze vysledovat, jak z Letonic odcházejí tradiční silné rody a dříve hojně rozšířená příjmení – např. Jandl, Slabý, Černý, Králík, Matyáš.

Na své zemřelé předky, příbuzné a spoluobčany bychom neměli zapomínat.

Zpracoval Jiří Skokan

Nejstarší udržovaný hrob

Hřbitovní památka

